

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ו אייר תשפ"ג | דף היומי בבלי: סוטה מט | דף הכולל: גיטין טו.
דף היומי בהלכה: מסימן קל"ב אמצע סעיף ב' 'ויש שכתבו' עד סימן קל"ד סעיף ב'.
מוסר: שמירת הלשון - 'והנה טוב' עד 'כלל הדברים'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער אהבת ה' - פתיחה סוף פרק א

הדרך שלך מסכת סוטה

הנהלת 'דרשו' העולמית מברכת את רבבות אלפי לומדי 'הדף היומי'

לרגל סיום מסכת סוטה - היום יום ד' כ"ו באייר

יהי רצון שכשם שעזרנו הקב"ה לסיים מסכת זו, כך יעזרנו להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסיימם

נסע הוא במכונית, וכאשר הבחין כי נורית אדומה
נדלקה ליד אחד השעונים, מיהר אל המוסך
הקרוב כדי לבקש את ניתוקה של הנורית

הגה"צ ירחמיאל קראם זצ"ל על גדולי ישראל שידעו את סודה של ה'נורית האדומה'

היכן היתה כאן הטעות? הטיפול היה צריך להעשות, כמובן,
במילוי מצבור השמן ולא בניתוקה של הנורית. כי הנורית אינה
אלא סימפטום של התראה למשהו עמוק יותר.

יש לטפל בשמן לא בנורית הבקרה

גדולי ישראל אכן ידעו את סודה של ה'נורית האדומה'. לצרות
שפקדו אותם, התיחסו כסימפטום וכאיתות מן השמים, והם היו
ניגשים לטפל בעצם הבעיה.

בגמרא מסופר על רב הונא, אשר במרתפי היין שלו התרחש
אסון כלכלי כבד: ארבע מאות חביות יין שלו החמיצו. הוא
כנס לבית המדרש וסיפר את שאירע לו, במעמד כמה מחבריו
האמוראים.

משל לאדם שנסע במכונית, וכאשר הבחין כי נורית אדומה
נדלקה ליד אחד השעונים, מיהר אל המוסך הקרוב כדי לבקש את
ניתוקה של הנורית. הנורית לא היתה אלא התראה אחרונה לפני
שהשמן ההולך ואוזל. אילו היה בר דעת היה מבקש למלא לו שמן
ובכך היה פותר את בעייתה של הנורה, אשר ממילא היתה נכבית.
אך מאחר והיה שוטה, לא היה מסוגל לחשוב צעד אחד קדימה.
הפריעה לו מציאותה של נורית אדומה דולקת, כיון שידע מאז שזהו
משהו לא כל כך טוב, והוא מיהר לשים קץ לפעילותה של הנורית...
פועל המוסך פעל לפי בקשתו וניתק את אחד מחוטי המנוע.
עתה כתבה הנורית והשלוח חזרה אל לוח השעונים. אך לאחר
נסיעה קצרה הבין הנהג את אשר עולל לעצמו. לאחר כמה דקות
נעצר הרכב. באין שמן נשרף המנוע והפסיק את פעולתו...

מבשרת, בבדק בית אשר יגלה חטא שבשלו החמיצו החביות. כמו שנהג יהושע בן נון לאחר שנהרג שלושים וששה איש במלחמת העזי. הוא לא הקים ועדת חקירה שתחקור את הכשל הצבאי, ובמקום זאת פנה בתפילה להקב"ה עד שהתברר לו כי אכן סיבת הכישלון נעוצה ממעילתו בחרם של עכן בן זבדי.

לא חביות מתולעות ולא העדר אפודות מגן. במקום זאת הצביעו ישירות על שרשי הבעיה: ליקוי רוחני כלשהו, שגרם את שגרם. כאשר אדם לוקה בצרעת, אל לו לחפש דרכים לריפוייה של הצרעת, אשר בלאו הכי אינה משהו טבעי. במקום זאת מוטב שיבדוק את עצמו ויתקן את מה שגרם להופעתה של הצרעת. אל לו לנתק את נורית הבקרה, גם אם היא גורמת לעצבנות ולחוסר נוחות, אלא לטפל בנקודה שעליה מתריעה נורית הבקרה. (מתוך דורש טוב ויקרא)

כיצד היינו מגיבים אילו חבר לבית המדרש היה מספר לנו סיפור כזה?

לבטח היינו מציעים לבדוק את טיב הענבים, הסוכר, החביות ואולי אף את אקלים המרתף. אך חבריו של רב הונא יעצו לו לפשפש במעשיו. כשהצטדק ושאל אותם בתרעומת אם הוא נחשד בעיניהם בעברה, ענו לו אף הם באותה מטבע לשון: וכי הקב"ה חשוד בעיניך בדין שאינו הוגן? לבסוף התברר כי מסיבות שעיימו לא שילם רב הונא לאריס שעבד בכרמיו את שכרו השלם. לאחר שקיבל על עצמו לתקן את המעוות חזר החומץ והפך ליין, ולפי דעה אחרת לא חל כל שינוי ניסי בחומץ אלא שהוא התייקר ונמכר במחיר יין.

חכמי ישראל השכילו להבין כי אין לטפל ב'נורית הבקרה'. בבדיקת גורמי ההחמצה הטבעיים, אלא בשמן שעליו היא

'האבא מגיע הביתה והילד מראה לו שהוא קיבל עט במתנה מהרבי בחיידר, מה אבא אומר לו: "יופי... עכשיו לך תשחק עם שאר הילדים כי אני באמצע לקרוא עיתון"

מגיד המישרים הנודע מארה"ב הג"ר אברהם מרדכי מלאך שליט"א, בשיחה מרתקת בענייני חינוך הילדים

שלו מצטערת כשהוא נופל ומקבל מכה. אבל מה עם האבא?

אבא מגיע הביתה והילד מראה לו שהוא קיבל עט במתנה מהרבי בחיידר, מה אבא אומר לו: "יופי... עכשיו לך תשחק עם שאר הילדים כי אני באמצע לקרוא עיתון".

פעם דיברתי בנושא, אמר לי אבא אחד, מה אתה רוצה? שאני אנשק את הילד שלי? הוא לא ספר תורה! וגם ספר מנשקים פעם אחת ומכניסים לארון הקודש, עד הפעם הבאה...

במקום לנשק ולחבק את הילד הם קונים לו מתנות. רבותי, הילדים שלכם לא צריכים את המתנות שלכם, הם צריכים את הלב שלכם, הם צריכים אבא ואמא!

כל אבא מחויב להקדיש לכל אחד מילדיו כמה דקות ביום. שלוש דקות, ארבע דקות, לא יותר. אבל כל יום! לקרוא לילד, לשאול אותו מה נשמע, איך אתה מרגיש, איך היה בחיידר, ספר לי מה הדבר הכי מעניין שקרה לך היום... בלי לשפוט אותו, בלי להטיף לו. זאת לא חקירה של ה'אף בי איי'. כל מה שצריך לעשות זה פשוט להקשיב, להתעניין, לשמוע, להיות שותף לחוויות שהוא חווה יום יום. להעניק לו אהבה ללא תנאים!!! ללא תנאים!!! לא בגלל שהוא הצליח בלימודים, לא בגלל שהוא עושה לך נחת או קיבל ציון יפה במבחן, לאהוב אותו כי הוא הבן שלך ואתה אבא שלו. נקודה.

אני אומר את הדברים שחייבים להיאמר, אבל אני יודע שזה לא כזה פשוט. יש הבדל גדול בתפיסה של הבית, בין הגברים לנשים.

מחר יחול ער"ח סיון (מוקדם) ותפילת השל"ה על ילדינו שגורה בפי כל.

לפני כשנה הבאנו ב'גליונות לקראת שבת סדרה של מאמרים שתרגמנו מתוך הרצאה מופלאה של מגיד המישרים הנודע מארה"ב הג"ר אברהם מרדכי מלאך שליט"א, בענייני חינוך הילדים.

ישנם כאלה ששמעו על כתבה זו וביקשו לפרסמה מחדש. אז הנה היא כאן לפניכם:

רבותיי היקרים, אבות חשובים, אימהות צדקניות: בדור שלנו כל ילד הוא יוסלה! כל הילדים שלנו יעמדו בפני ניסיונות נוראיים, הם כולם יסתובבו בבית פוטיפר. הדורות הולכים ויורדים במהירות, והניסיונות הולכים ומתגברים מיום ליום.

אם אתם לא תעטפו את הילד שלכם בחום ואהבה עצומה, איך הוא יוכל להתמודד עם הניסיונות הקשים האלו? איך???

מה ייתן לו את הכח להתגבר ולומר "את האלוקים אני ירא"???" אנחנו חייבים לגלות אכפתיות, שהילד יידע שאכפת לנו ממנו ושנאנחנו מתכוונים רק לטובתו.

הדברים אמורים בעיקר לאבות. האימהות עושות את זה באופן טבעי, בדרך כלל, הן מרעיפות אהבה וחום על הילדים, הן עוטפות אותם גם בגשמיות במעילים וצעפים ומגפיים וכפפות, וגם בפן הנפשי, באהבה, חום, רגשי אכפתיות. הילד יודע שאמא

משיבה לה האשה: "אוי ואבוי, אחרי שבעלי חוזר מהעבודה הספה נהיית הרבה יותר כבדה. הוא לא מצליח לקום ממנה אפילו לשנייה..."

ומכאן הצעה חשובה לציבור הנשים: כמו כל הנשים האחרות, גם כשבעלך חוזר הביתה מהעבודה או מהכולל או מכל מקום אחר, הוא קצת עצבני וחסר סבלנות.

הוא מתלונן על כל דבר, הילדים מעצבנים, החשמל במרפסת דולק בחינם, והבית לא נקי... אצלי בבית יש מגנט על המקרר שעליו כתוב באנגלית: "לנקות את הבית בעוד הילדים גדלים, זה כמו לגרוף את השלג בעודו ממשיך לרדת...". אם יש לך ילדים, הבית שלך בהחלט לא נקי, זה חוק טבע, אין לך סיבה להתלונן על אשתך.

אבל האמת היא שבעניין הזה הגבר דומה לתינוק שפתאום נהיה עצבני וכולם מנסים לבדוק מה הסיבה לעצבנות שלו, אבל אמא שלו יודעת שהוא פשוט עייף... זה קורה גם לגברים, אלא שבמקרה שלהם זאת לא העייפות כי אם הרעב... הבעל שלך פשוט רעב. אם את רוצה בעל רגוע ומתפקד, תדאגי להכין לו אוכל. כל יום סיר גדול של טשולנט על האש, שיאכל ויאכל ויאכל וישבע, ואחר כך יהיה אפשר לדבר איתו.

ואתם הגברים, אם אתם רואים שזה לא קורה, ובבית לא חיכה לכם סיר של טשולנט לא אתמול ולא שלשום, בבקשה אל תסמכו על הנס, פשוט כנסו לחנות כלשהי, תקנו משהו ותאכלו, ורק אחרי שתשבעו תבואו הביתה...

נשים יודעות שהבית זה מקום עבודה: הן צריכות לשטוף, לכבס, לנקות, לקפל, להלביש, לקלח, להשכיב. יש עבודה רבה בבית. אצל גברים, מה המשמעות של 'בית'? מקום המנוחה שלהם! יש לנשים מן טבע משונה כזה, שכל פעם שיש אירוע בשעות הערב והגברים רוקדים, הן מצמידות את האף למחיצה וצופות בהנאה מרובה בגברים הרוקדים. אנחנו לא מדברים על חתונה, כן? שמחת שבע ברכות או סעודת סיום. אחרי ברכת המזון הגברים נותנים ידיים לזה לזה ורוקדים ריקוד עייף מסביב לשולחן, הולכים במעגל ושרים בחצי פה. והנשים צופות בהנאה מרובה.

מישהו שאל אותי פעם, מה הן רואות כאן? למה הן מסתכלות בכזאת הנאה. זה כזה מעניין לראות אותנו מסתובבים מסביב לשולחן???

אמרתי לו שהן רואות תופעת טבע נדירה: זאת הפעם היחידה שהגבר שלהן מזיז את אבריו בשעות האלו של היממה. בדרך כלל הוא שקוע בספה, ומקשיב לקווי הנייעס או קורא עיתון. בשעות האלו הוא לא יכול לזוז בכלל, ועכשיו הוא זז, בהחלט מעניין. שמעתי שהיתה אשה אחת שניקתה את הבית לפסת, וכשהיא הגיעה לספה ניסתה להזיז אותה ממקומה כדי לשטוף מאחוריה, אבל התקשתה מאוד בהזזת הרהיט הכבד. ראתה זאת השכנה שבדיוק קפצה לשאול משהו, ואמרה לה: "אולי תחכי עד שבעלך יחזור מהעבודה???"

מה מברכים על אבוקדו מרוסק ומה על מיץ תפוזים

דיני ברכות שכדאי לדעת מהגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א

רסק תפוחים

רסק תפוחים אם יש מהפרי חתיכות שאפשר להוציא יוציא ויברך העץ ויפטור הכל ואם מרוסק לגמרי ע"י בלנדר עד שלא ניכר צורת הפרי ברכתו שהכל והמהדר יברך על פרי אחר תפוח או שקד וכדו' העץ ויפטור את זה.

גלידה מפירות טחונים

העושים גלידה מפירות טחונים בכל אופן ברכתו שהכל כי השתנו לגמרי.

סלט פירות

העושים סלט פירות ויש שם פירות שברכתם העץ ואדמה מעיקר הדין הברכה לפי הרוב אבל רבים מהזרים לברך על שני

מיץ מפירות סחוטים

מיץ מפירות סחוטים כגון מיץ תפוזים או מיץ אשכוליות מברכים שהכל.

מרק ירקות

מרק ירקות שיש שם רוב ירקות מברך על המים אדמה או יברך על ירקות ויפטור המים אך אם יש שם בשר ברכת המים שהכל. מרק ירקות טחון מברכים ע"ז אדמה.

סלט אבוקדו מרוסק

סלט אבוקדו מרוסק בבלנדר או פירה מברכים ע"ז ברכתם הראוי אפי' שטחון משום שהדרך לאכלם כך וכשנטעו ע"ד כן ניטעו.

בארשט (חמיצה)

בארשט (חמיצה) כששותים מברכים שהכל וכשמשתמשים כרוטב כגון ששמים על פירה או תפוח אדמה נפטר בברכת בורא פרי האדמה שמברך על האוכל.

העוגות של פסח

העוגות של פסח לרוב הם שהכל, ולכן אין לאכול באמצע הסעודה גם כשמתכוין לשובע כי נעשה לקינוח אם לא מברך קודם, ורבים מהדרים כשיודעים כי יאכלו עוגה באמצע הסעודה לברך לפני שנוטל ידיו על דבר אחר שהכל ופותר את מה שיבוא בסעודה.

(מתוך חוברת הלכות חג הפסח תשפג בהוצאת מפעל משיב כהלכה)

המינים וכדי שלא יהי' חשש ברכה לבטלה לדעת חלק מהפוסקים, יוציא מהמין המועט קודם שמברך וכשניכר בפני עצמו לא נפטר בברכת הרוב ויותר טוב שיברך על פרי אחר שברכתו כמין המועט שלא מעורב פה.

קומפוט

מים של קומפוט כיון שהדרך לבשלו לצורך המים שרגילים לאוכלם עם הקומפוט לכן יש ספק גדול בברכה כששותה בפני עצמו ע"כ המברך שהכל יש לו על מי לסמוך אך ירא שמים יפטור את השתיה ע"י שיברך על הפרי העץ ויפטור את הקומפוט ובפרט כשיש חתיכות מרובות, ובאמצע הסעודה אין לברך שהכל ע"ז אבל המהדר יאכל פרי העץ ויברך ע"ז גם באמצע הסעודה

אני מכיר כמה יהודים באזור 'כיכר השבת' בירושלים שמחלקים מדי יום מאות אלפי שקלים...

הגאון רבי אליהו דיסקין שליט"א על ההבדל הקטן בין הדברים שלך או של אחרים

ברוך ה' אנו נטועים באהלה של תורה, אבל אלו שעוסקים בקירוב רחוקים יודעים שיש דבר קשה מאוד לאדם חילוני שגילה את האור של התורה והמצוות. החילוני התחנך כל חייו על כל מיני סיסמאות של חופש וחירות הפרט, דמוקרטיה ושוויון זכויות, 'חיה ותן לחיות'. הוא הורגל לחיים בלי כפיה, התרגל לעשות מה ש'בא לו', ופתאום רואה הוא שהתורה 'כופה' על האדם מה לעשות וכיצד לנהוג. הכפיה הזו קשה לו ואינה מובנת לו. מי שרוצה - שיקיים מצוות, ומי שלא - לא, אבל למה לכפות?

פעם הסברתי לאותם אנשים, שכל משפטי התורה הם 'דמוקרטיה במיטבה'. לכאורה, איך יתכן לומר זאת? הבאתי להם משל מהחיים: יהודי רכש דירה. ביום מן הימים החליט שהדירה גדולה מדי עבורו, הלך והפך את אחד החדרים לחדר אמבטיה. יום אחד דפק בביתו פקח עירוני ושאל: "איך ביצעת שינויים בדירה? אין לך רשיון!". השיב: "למה אני צריך רשיון? לא הרחבתי את הדירה, לא הוספתי חדר, השינוי הוא פנימי, בתוך הדירה. בתוך הבית שלי אני יכול לעשות מה שאני רוצה!" הפקח הנהן בראשו ופטר אותו בלא כלום. לימים נסע אותו אדם לנופש בבית מלון והתאכסן באחד מחדרי המלון המרווחים. תוך כדי חופשתו, הוא החליט ששטח החדר גדול מידי, ועדיף ליצור פינה נוספת לשרותים. שכר פועלים והם החלו בבניה. אנשי התחזוקה במלון שמעו רעשים בוקעים מן החדר והזעיקו את מנהל המלון. כשנכנס המנהל לבדוק את מקור הרעש וראה את הפועלים

אני מכיר כמה יהודים באזור 'כיכר השבת' בירושלים שמחלקים מדי יום מאות אלפי שקלים... בטח אתם סקרנים לדעת במי מדובר... אין מה למהר לשם, לא הפסדתם כלום... ובכן, בכיכר השבת יש כמה סניפי בנק, יושבים שם פקידים שמחלקים כל יום מאות אלפי שקלים. אם תעקבו אחרי האנשים הפוקדים את הבנק, תיווכחו בדבר פלא - הם מקבלים מידי הפקידים סכומי כסף גדולים, אך אף אחד אינו טורח לומר לפקיד "תודה רבה". פתאום נכנס לסניף איזה קבצן ומושיט ידו לפקיד ואומר: "צדקה, צדקה"... הפקיד מוציא מכיסו מטבע של שקל ונותן לקבצן, והקבצן מברך אותו במאור פנים.

מה ההסבר? איך יתכן שכל הלקוחות שקיבלו מהפקידים מאות אלפי שקלים אינם מרגישים צורך להודות להם על הכסף, ואילו הקבצן מודה לפקיד על מטבע של שקל?

התשובה, כמובן, פשוטה מאוד: מאות אלפי השקלים אינם שלו, הפקיד הוציא את הכסף מכספת הבנק. לעומת זאת, השקל הוא שלו, הוא הוציא אותו מכיסו ונתן אותו צדקה לעני.

זה היסוד. כל מה שיש לנו - הכל מהכספת, שום דבר לא שלנו! יש דברים קשים לביצוע. לפעמים קשה ללמוד, לא הכל מותר להכניס לפה ולא הכל מותר להוציא מהפה. אם הפה היה שלך - זה קשה, אבל כשתפנים שהפה אינו שלך, כשתבין שהפה הוא פיקדון אצלך מהקב"ה - לא יהיה לך קשה להשתמש בו.

שום דבר לא שלך!

בעולם הזה שום דבר אינו שלנו.

שלך - תבזבו אותנו בלי חשבון. כשהזמן יהיה ברשותך - תוכל לעשות בו כל מה שיעלה על לבך. אבל כאן בעולם הזה אינך בבית שלך, אתה נמצא בבית מלון. שום דבר לא שלך - לא הפה ולא העיניים, לא הכסף ולא הזמן. הכל שייך לקב"ה!

גם הדמוקרט הכי גדול מבין, שבדבר שאינו שלו הוא אינו רשאי לעשות בו כמוות נפשו. אם כך, כל השאלה היא, האם אתה יודע מי בעל הבית של הבריאה - אתה או ריבוננו של עולם. וזה נוגע לא רק לקירוב רחוקים, אלא לכל אחד ואחד מאיתנו. לכל אחד יש מלחמה עם היצר הרע הפרטי שלו. אם האדם יגיע להכרה שהכל מהקב"ה, אם יחיה מתוך הבנה ש"אל תרע עיניך בה כי לי הארץ" - יהיה לו הרבה יותר קל להתגבר על כל פיתויי היצר ולקיים את כל מצוות התורה.

(מתוך 'דורש טוב' בהר)

שקועים במלאכתם - חשכו עיניו. הוא צעק על האיש בקולי קולות: "מה אתה עושה?! השיב האיש בנחת: "אני בונה בחדר יחידת שרותים נוספת". גער בו המנהל: "באיזו רשות אתה עושה זאת?" הצטדק האיש: "מה בסך הכל עשיתי? לא הוצאתי חדר, לא הוספתי מרפסת, ואפילו לא פתחתי חלון... הכל נעשה בתוך החדר פנימה. בחדר שלי אני יכול לעשות מה שאני רוצה. אני יכול לספר לך כי לפני כמה חודשים עשיתי בדיוק אותו דבר בתוך ביתי, והפקח העירוני פטר אותי בלא כלום..." אומר לו המנהל: "בתוך ביתך תעשה מה שאתה רוצה, אבל כאן זה לא הבית שלך, זה בית המלון שלי!"

התורה מרשה לאדם לעשות עם גופו כל מה שיחפוץ. כשיהיה לך פה שלך - תוכל לאכול בו ולדבר אתו כמוות נפשך. כשיהיו לך עיניים שלך - תוכל להביט בהן בלי שום מגבלה. כשיהיה לך כסף

מהן אותן ריאות מדהימות שמשמשות אותנו לנשימה? ואיך החמצן מגיע לגופינו?

בואו ונחכים על מערכת הנשימה שמפעימה בכל קנה מידה

האוויר, כך גם הריאות המלאות אוויר צריכות שמירה. לכן הן מוגנות על ידי כלוב הצלעות. מדהים! הגנה נוספת יש לריאות מבחוץ - הן מוקפות בקרום דק וחלק הנקרא ה"צדר". חלק זה מסייע להגן על הריאות ומאפשר להן לנוע בצורה חלקה כנגד דופן החזה במהלך הנשימה.

כמה עובדות מפליאות על הריאות:

- הריאות מחולקות לשתי אונות, הריאה השמאלית והריאה הימנית. למעשה, כל אונה מחולקת גם היא לכמה אונות ומקטעים קטנים יותר: הריאה הימנית מחולקת לשלוש אונות ואילו הריאה השמאלית מחולקת לשתי אונות. הריאה השמאלית קטנה מעט מהריאה הימנית וזאת כדי לאפשר מרווח ללב, הנוטה לצד שמאל.

- הריאות מחוברות גם לקנה הנשימה - אותו צינור המוביל אוויר מהאף והפה אל הריאות. קנה הנשימה מסתעף לשני צינורות קטנים יותר וההסתעפות עוד ממשיכה.

אז מהו המסלול שדרכו האוויר נכנס פנימה? כאשר אנו נושמים, האוויר נכנס לריאות דרך קנה הנשימה, עובר דרך הסמפונות ומתקדם פנימה. חמצן מהאוויר מתפזר על פני דפנות המכתשים ואל מחזור הדם. במקביל, פחמן דו חמצני מזרם הדם מתפזר על פני דפנות המכתשים ויוצא אל האוויר.

- בריאות יש מעין מסננים - הם פועלים כמנגנון הגנה מפני חיידקים וחלקיקים זרים אחרים. כיצד? דרכי הנשימה

מאת: הרב אלעזר גולדברג

בעבר הבאנו כאן כתבה נרחבת על נפלאות הבורא בנושא החמצן, הן בהקשר של עצם החומר הנקרא חמצן והן בצורת הזרמתו דרך מערכת הדם, התעוררתי גם לנסות ולהבין איך מגיע החמצן אל תוך גופנו. כי הלא אנחנו מודים לקדוש ברוך הוא על כל נשימה ונשימה ואם כן ראוי ורצוי להתבונן בדרך המופלאה שבה אנו נושמים.

אז איך אנחנו נושמים באמת? התשובה הפשוטה היא - דרך הריאות. אבל מה קורה שם בעצם? מהן אותן ריאות מדהימות שמשמשות אותנו לנשימה? אחרי שבדקתי וחקתי, התחזקתי בידיעה שאכן חובה עלינו להודות בכל פעם שהריאות הללו מתמלאות אוויר - בכל נשימה ונשימה, כי המערכת הזאת מפעימה בכל קנה מידה.

נתחיל מהגדרה מפורטת של הריאות: למעשה מדובר בזוג איברים חיוניים, המורכבים מרשת מסועפת של דרכי אוויר, כלי דם ושקיות אוויר זעירות. הם ממוקמים בחלל החזה, ואחראים לחילופי חמצן ופחמן דו חמצני בין הגוף לסביבה (כפי שהסברתי בהרחבה במאמר אודות החמצן עצמו).

מעניין לראות את המיקום המדויק של הריאות, בחלל בית החזה. כמו בלון שצריך לשמור עליו שלא יידקדק ואז יצא ממנו

חמצני בגוף גבוהות, מרכז הנשימה מאותת לשרירי הסרעפת והחזה להירגע, מה שגורם להוצאת אוויר מהריאות. אכן, הכל מתוכנן ומחושב!

כפי שפתחתי ואמרת, החקירה בנושא הריאות גרמה לי להבין טוב יותר את מה שמחויב כל יהודי לזכור: להודות על כל רגע בחיים. וכמו שדרשו חז"ל מהפסוק החותם את ספר התהילים (תהילים קג, ו) "כל הנשמה תהלל י-ה" - על כל נשימה ונשימה תהלל י-ה. הזיכרון הזה, אם נשתדל לדבוק בו, יכניס בליבנו אהבת ה' ויראתו. כי נדע בכל זמן נתון שהוא לבדו מחיה אותנו, לא רק בכל בוקר, אלא בכל רגע ושניה מחיינו.

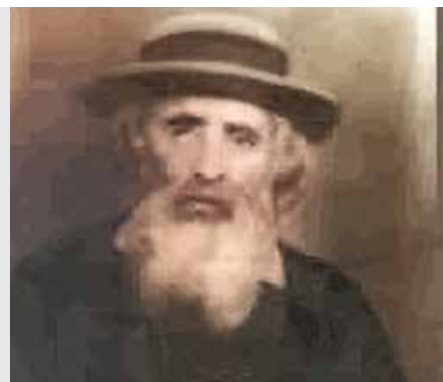
מרופדים במבנים זעירים דמויי שיער, המסייעים ללכוד ולהסיר חלקיקים מהאוויר.

• הריאות מייצרות גם ריר, שעוזר ללכוד חלקיקים זרים ולמנוע את כניסתם למחזור הדם. אפשר ממש לראות כאן כיצד כל חלק זעיר במערכת מסייע לנו ועושה דברים חשובים, בעוד שאנחנו אפילו לא מתאמצים ואף לא יודעים מכך...

האיבר שאחראי לפעילותו התקינה של הריאות הוא המוח, המשמש כ"מחשב" המפקד על כל עניין הנשימה: תהליך הנשימה נשלט על ידי מרכז הנשימה בגזע המוח, המגיב לשינויים ברמות החמצן והפחמן הדו חמצני בגוף. כאשר רמות החמצן בגוף נמוכות, מרכז הנשימה מאותת לשרירי הסרעפת והחזה להתכווץ, מה שגורם לאוויר להימשך לריאות. כאשר רמות הפחמן הדו

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדרך היומי

האם המהרי"ל דיסקין היה רק עוקר הרים או גם סיני?

סוטה דף מ"ז

לא תיתי ענוה דאיכא אנא

וידועה השאלה: יכול אדם להעיד על עצמו שהוא ירא חטא, אבל כיצד יכול הוא להעיד על עצמו שהוא עניו. הלא בעדותו זו, לכאורה טמונה גאווה!

אמרנו למהרי"ל דיסקין זצ"ל, שאומרים בשם הגאון מוילנא זצ"ל, שיש בירושלמי תנא ושמו אנא, שהיה ידוע בענוותנותו ויראת חטאו, ועליו כיוונו רב יוסף ורב נחמן באמרם: לא תתני ענוה, דאיכא אנא, והוא ענוותן, וממילא לא בטלה עדיין ענוה.

נענה על אתר ואמר: בטוחני שלא יצאו הדברים מפי הגר"א. שכן בכל התלמוד הירושלמי אין אמורא ששמו אנא! הרי לכם איפוא בקיאות - לדעת אף מה לא כתוב!...

נשאל הגאון רבי אבא יעקב ברוכוב זצ"ל, בעל שו"ת "חבל יעקב" האם היה כחו של מהרי"ל דיסקין גדול אף בבקיאות, כשם שנודע בחריפותו הנוראה ובכח פלפולו המבהיל - שהרי מאז ומעולם נחלקו גדולי הדורות לבחינות "סיני" ו"עוקר הרים", חריפים ובקיאים, זולתי מתי מספר שהיו אנשי אשכולות, מושלמים בכל. - נענה ואמר: אספר לכם מעשה שהיה:

במשנה בסוף מסכת סוטה אמרו: משמת רבי, בטלה ענוה ויראת חטא. ואמרו בגמרא אמר רב יוסף לתנא [לזה שהיה שונה לפניו את המשנה] לא תתני ענוה, דאיכא אנא. פירש רש"י, שאני ענוותן. אמר ליה רב נחמן לתנא: לא תתני יראת חטא, דאיכא אנא.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

מדוע האָבל אינו משמש כש"ץ בראש חודש?

וערבית בימים אלו ישנן דעות שונות; ויש אומרים שאף בשחרית של ראש חודש וכיוצא בו רשאי לשמש כש"ץ, אלא שב'הלל' יחליפנו אחר. ובימים שאומרים למנצח, אף אם אין אומרים 'תחנון' - משמש האבל כש"ץ בכל התפילות.

[ביה"ל קלב, מאמר קדישין; בו"מ דרשו, 42]

בשבת וביום טוב אין האבל משמש כש"ץ, מפני שהקהל שרוי בשמחה ואין ראוי שישמש האבל כשלוחם; ויש שכתב שהטעם הוא משום שבימים אלו מנגנים בתפילה, והניגונים משמחים את האבל. ובביאור הלכה כתב שבכל יום שאין אומרים 'למנצח', למעט ערב יום כיפור, אין האבל משמש כש"ץ; ובנוגע למנחה

מה עושים כשיש שני 'חיובים' ורק אחד מהם מתפלל במקום בקביעות?

התושב קודם לאורח. ויש שכתב שבזמננו אין נוהגים כן; ולדבריו יש לערוך גורל. ואם שני האבלים תושבי המקום, אלא שאחד מהם מתפלל קבוע בבית כנסת זה, והשני מתפלל תמיד בבית כנסת אחר - המתפלל הקבוע קודם.

[ביה"ל קלב, מאמר קדישין; בו"מ דרשו, 44]

כאשר יש בבית הכנסת שני אבליים שיש להם 'חיוב' לשמש כש"ץ - ישנם דיני קדימה שונים המבוארים בפוסקים, בהתאם לדרגת החיוב: בתוך שבעה ימים לקבורה, בתוך שלושים יום לקבורה, בתוך אחד עשר חודש מהקבורה, ויום ה'ארצי'ט'. ואם אחד מהם תושב המקום, והשני אורח, והם שוים בדרגת חיובם -

כיצד ינהג מי שאינו אומר וידוי לפני תחנון ומתפלל במקום שאומרים?

עשרה מידות עם טעמי המקרא, ויסיים את הפסוק: 'יִנְקָה לֵא יִנְקָה... ועל רַבְעִים'. ומי שאינו נוהג לאומרם, ונמצא במקום שאומרים - יאמר עמהם. ואת שלוש עשרה מידות צריך לומר עם הציבור אף כשאינו מתפלל עמהם.

[משנ"ב קלד, א; בו"מ דרשו, 1; והמנהג בזמננו]

מנהג רוב ישראל בזמננו לומר לאחר חזרת הש"ץ בשחרית ובמנחה - לפני 'תחנון' - וידוי ו'שלוש עשרה מידות'; ויש שנוהגים לאומרם רק בשני ובחמישי, לפני 'והוא רחום'; ויש שאין אומרים כלל. והנוהג לאומרם ונמצא במקום שאין אומרים - יאמר וידוי בצורה שלא תהא אמירתו ניכרת, ויש אומרים שיאמר גם שלוש

* מנהג ישראל לומר פעמיים בכל יום את הברייתא של 'פיטום הקטורת': בשחרית לאחר התפילה, ובסמוך לתפילת מנחה; ועל פי הקבלה - יש לאומרה גם לפני תפילת שחרית.
* נוהגים לומר לפני אמירת 'שיר של יום': "היום יום פלוני בשבת...", כדי לקיים בכך מצות "זכור את יום השבת לקדשו", שפירושה - לזכור את יום השבת בכל הימים.
* כשאין בן שיאמר קדיש עבור נשמת הנפטר, יאמרו קרובים אחרים בסדר העדיפות דלהלן: בן הבן, בן הבת, אב, אח או קרוב אחר. ואם אין מי שיאמר קדיש, ניתן לשכור אדם זר לשם כך.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

אילו ברכות ותפילות חובה לומר מתוך סידור?

חודש; ברכת 'אתה קדוש' בלילה הראשון של ראש השנה; 'יעלה ויבוא' בלילה הראשון של ראש חודש וחול המועד; 'על הנסים' בלילה הראשון של חנוכה ופורים; וברכת 'קידוש לבנה'. ופיוטים הקשים להבנה, יש להתבונן בהם לפני התפילה, ואין די באמירתם מתוך סידור.

[שו"ע ק, א, ומשנ"ב א-ג; בו"מ דרשו, 1]

ברכות ותפילות שאינן שגורות בפי המתפלל מחמת שחולף זמן ניכר מאמירתם בפעם הקודמת, צריך לאומרן מתוך סידור, או להרגיל עצמו בנוסחתם - אף במחשבה - לפני התפילה. ואלו הן הברכות והתפילות שאינן שגורות: הברכה האמצעית בתפילות ערבית ומוסף של יום טוב ראשון של פסח, שבועות וסוכות, יום ראשון של ראש השנה ויום הכיפורים, ובתפילות מוסף של ראש

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il